

Ympäristöneuvosto 4 – 5.11.2025

Ympäristöneuvosto 4 – 5.11.2025

Ylimääräinen ympäristöneuvosto järjestettiin 4 – 5.11.2025 Brysselissä. Suomea edusti ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala.

Neuvostossa hyväksyttiin yleisnäkemyks eurooppalaisen ilmastolain muutosehdotuksesta.

Lisäksi neuvostossa hyväksyttiin EU:n panos (NDC) YK:n ilmastosopimuksen osapuolikokoukseen.

Neuvostossa keskusteltiin muuna asiana Itävallan tiedotusasiasta koskien metsäkatoasetusta.

Lainsäädäntöasiat

1. Eurooppalainen ilmastolaki – yleisnäkemyks

Puheenjohtajana toimiva Tanskan ilmastoministeri Lars Aagaard avasi päivän aluksi yleiskeskustelun koskien ilmastolain muutosehdotusta. On erittäin tärkeää, että ilmastolaista saavutetaan yleisnäkemyks tänään, ennen kansainvälisen tason neuvotteluja. Kaikilla jäsenvaltioilla on vastuu sekä ilmastolain että EU:n kansallisen panoksen (NDC) yhteisen näkemyksen löytymisestä. Ilmastolain 2040 tavoitteesta, 90 % päästövähennyksestä on keskusteltu tiiviisti, ja nyt luodaan uutta lähestymistapaa sille, miten ilmastosääntelyä tehdään Euroopassa. Ilmastotavoite on laajempi kuin päästövähennysluvun asettaminen, ilmastolla on tiivis liittymäpinta niin teollisuuteen, turvallisuuteen kuin kaikkiin sektoreihin. Euroopan tulee olla kilpailukykyinen, tulee taata investointivarmuus yrityksille. Tähän viittaa myös Presidentti von der Leyenin kirje Eurooppa-neuvoston alla. Eurooppa-neuvoston päätelmät eivät anna mahdollisuutta epäonnistua tässä, ne hyväksyttiin valtioiden johtajien konsensuksella, ja ne luovat pohjaa ilmastolain yhteiselle näkemykselle. Merkittävimmät asiat päätelmistä ovat hiilen poistot, kansainvälisten yksiköiden käyttö, sekä ilmastolakiin sisältyvä uudelleentarkastelulauseke. Ehdotuksessa on huomioitu nielujen realistinen mahdollisuus päästövähennyksiin, eikä niiden vajetta voida kattaa muiden sektoreiden kustannuksella, suhteessa 2050 hiilineutraaliustavoitteeseen. Toiseksi, kansainvälisten yksiköiden käytön on oltava sopivaa, kustannustehokasta sekä kunnianhimoista. Eurooppa-neuvosto ei ottanut kantaa yksiköiden määrään tai niiden käytön aloitusvuoteen. Kolmantena asiana on ilmastolain uudelleentarkastelulauseke, jolla voidaan tarvittaessa arvioida 2040 tavoitetta. Lisäksi tulisi uusi uudelleentarkastelu kahden vuoden välein, jossa on mukana EU:n globaalin kilpailukykyyn edistäminen, sekä mahdollisuus lainsäädäntöehdotuksen antamiseen. Ilmastolain ulkopuoliset asiat tulee käsitellä muualla. EU:lla on juridinen velvoite sopia ilmastolaista, ja se on tärkeää, jotta pysytään linjalla kohti ilmastoneutraaliutta. Puheenjohtajan tekstiehdotus on toimiva pohja kompromissille.

Ilmastokomissaari Woepke Hoekstra korosti kilpailukykyä ja vihreää siirtymää. Ilmastolla on tiivis yhteys teollisuuden kasvuun, kuten Draghi raportissaan esitti. Epävarmassa maailmantilanteessa on tarpeen varmistaa teollisuuden kilpailukyky. Hiilestä irtautuminen viitoittaa tietä energia-itsenäisyydelle

sekä resilienssille. Komissaari viittasi innovaatorahastoon ja päästökaupan (ETS) tuloihin, joista jotkut jäsenvaltiot mm. PL ovat saaneet rahoitusta projekteilleen. Presidentti von der Leyen on sitoutunut siihen, että ilmasto- ja ympäristötoimissa pysytään kurssilla, on oltava kunnianhimoisia, nopeita, mutta myös pragmaattisia sekä joustavia. Autoteollisuudella on merkittävä rooli, koskien autojen hiilidioksidipäästöstandardeja sekä tekniikkaneutraaliutta. Komissio tekee vaikutusten arvioinnin, ja ehdotus autoja koskevaksi säädökseksi annetaan joulukuun puolivälissä. Myös hiilirajamekanismi CBAM:a koskevat ehdotukset, joilla tuetaan teollisuutta hiilivuodoilta, annetaan vuoden loppuun mennessä. Neuvostossa Luxemburgissa 21.10, kerrottiin, että tieliikenteessä ja rakennusten lämmityksessä käytettävien polttoaineiden päästökauppaan (ETS2) on odotettavissa muutoksia hintavakausmekanismiin liittyen päästöoikeuksien hintoihin. Tällä on vaikutusta kotitalouksiin, sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Päästöoikeuksia lasketaan markkinoille, jos päästöoikeuden hinta ylittää 45 €. Tällöin päästöoikeuksien määrää lisätään 80 miljoonalla, joka vuosi 2027, 2028 ja 2029. Myös markkinavakausvarannon päästöoikeuksia lisätään 2030 jälkeen 600 päästöoikeuteen saakka, jos tarpeen. Komissaari muistutti myös sosiaalisen ilmastorahaston roolista. Komissio toivoo tässä tukea nopealle hyväksymiselle.

Komission mukaan on tärkeää, että kansainväliset yksiköt ovat korkealaatuisia, päästöjä vähennetään tehokkaasti ja samalla rakennetaan yhteistyötä myös kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Yksiköiden 3 % määrä on tärkeä asia, mutta on oltava varovainen niiden määrän lisäämisen suhteen, jotta ei vaaranneta tärkeitä tavoitteita kuten teknologiajohtajuutta sekä ympäristöintegriteettiä. Yksiköitä koskevan markkinan luominen on alkutekijöissään, on varmistettava korkealaatuisten yksiköiden luominen. Ratkaisu voisi olla pilottivaihe, alkaen 2031, korkealaatuisten yksiköiden markkinoista, jatkuen niiden täyteen yhdistämiseen ilmastosääntelyssä 2036 eteenpäin. Lisäksi ehdotuksen joustojen käytölle tarvitaan vaikutusten arviointi, yksiköitä ei tule sisällyttää päästökauppaan. Yksiköitä 3 % on riittävästi, 2040 tavoitetta varten. Luonnonnielujen rooli on merkittävä. On edistettävä nieluja niin ilmastotavoitteiden kuin biotalouden näkökulmasta, tarvitaan metsien kasvua biomassan saamiseksi teollisuuden raaka-aineiksi. Nielujen osuus on oltava realistinen, negatiiviset vaikutukset johtuvat metsäpaloista, kuivuudesta – ilmastomuutoksesta. Viimeisimpien arvioiden mukaan luonnonnielut ovat hieman elpyneet. Ilmastolain mukaan mikäli jäsenvaltio saavuttaa tavoitteita yhdellä sektorilla, voidaan niitä hyödyntää toisten sektoreiden päästöjen vähentämisessä. Uudelleentarkastelulauseke menee jo todella pitkälle. Komissiolla on muutoinkin oikeus antaa aloitteita milloin vain. Lisäksi myös uuden kahden vuoden välein tapahtuvan arvioinnin perusteella voidaan antaa säädösehdotuksia – tämä uudelleentarkastelu on tärkeä monille jäsenvaltioille. Komissio arvioi myös raportointiedellytysten sujuvoittamista. Euroopan tulee johtaa clean techissä, vahventamalla teollisuuden ekosysteemejä, varmistamalla korkealaatuisia työpaikkoja, kohtuuhintaista energiaa sekä tulee olla enemmän kilpailukykyinen kohti tulevia kriisejä. Ilmastolailla viitoitetaan myös tietä kohti YK:n ilmastosopimuksen osapuolikokousta COP30. Lisäksi tulee keskustella NDC:stä, jota kaikki voivat tukea.

Jäsenvaltiot näkivät yleisesti, että ehdotus on mennyt oikeaan suuntaan, ja tänään on saatava yleisnäkemyks (ES, DE, NL, MT, EE, FI, IE), jossa on sitova 90 % päästövähennystavoite vuodelle 2040 (ES, LU, DE, SE, NL, SI, FI, PT). Tavoitteen on oltava tiedeperusteinen, sekä 10 vuotisen Pariisin sopimuksen mukainen (ES, LU, SI). RO, HR, LT mukaan yleisnäkemyks on saavutettavissa. Jäsenvaltiot korostivat Euroopan kilpailukykyä, investointivarmuutta, ennakoitavuutta, kustannusten kasvamista.

Toisaalta ehdotuksen mukaista tavoitetta ei voitu tukea, koska vaikutusten arviointi ei ole riittävä, ja Euroopan tilanne on muuttunut, ehdotus ei ole riittävän tasapainoinen (CZ, PL, SK, HU). BG, HU mukaan alempi päästövähennystavoite olisi parempi. RO mukaan tavoite edellyttäisi todella paljon erilaisia panostuksia.

Kansainvälisten yksiköiden määrän osalta tuettiin puheenjohtajan ehdotusta ja sitä, että sen tulee pysyä ehdotuksen mukaisena 3 %:ssa (ES, LU, DE, SE, EE, FI), alkaen vuodesta 2036 (ES, LU, SE, SI, FI). Yksiköiden käyttö tulee olla vain turvaverkko, jolloin niitä käytettäisiin ainoastaan, mikäli tavoitteita ei saavuteta muutoin (LU, DE, NL, SI). Yksiköiden käytössä tulee kiinnittää huomiota ympäristöintegriteettiin sekä kustannustehokkuuteen (LU, SE). NL mukaan tulee olla varovainen yksiköiden

käytössä, niiden markkinat eivät ole valmiit, hinta ja laatu ovat epävarmoja. **SI** korosti, että yksiköiden käytössä tulisi olla yhteinen laskenta- ja ostojärjestelmä.

FR mukaan maapallo lämpenee oletettua nopeammin, ja on myös tieteellinen fakta, että tarvitaan hiiliyksiköitä, globaalien päästöjen näkökulmasta minimissään 5 % yksiköitä olisi toimiva kompromissi (**FR, PT**), alkaen vuodesta 2031 (**FR, BG, HU, PT, IT**). **PL** viittasi **FR** puheenvuoroon ja korosti omaa 10 % ehdotustaan yksiköiden määräksi. Myös **SK, HU** tukivat laajempaa yksiköiden käyttöä. **CZ** mukaan yksiköiden kannalta tulee keskittyä yksityiskohtiin, sekä vaikutuksiin, kun on kyse tällaisesta joustosta. **AT** tuki yksiköiden käyttämistä myös ennen vuotta 2036. **HR** on avoin sekä yksiköiden määrälle että aloitusvuodelle.

IT katsoi, että yksiköiden määrä ei ole riittävä, vaan se tulee olla 5 % EU-tasolla, ja yksiköiden ostomekanismi eurooppalaisen alustan kautta ja vuodesta 2031 alkaen. Uutena joustona tulisi lisätä toiset 5 % yksiköitä, joita jäsenvaltio voisi käyttää vain silloin, kun se on tarpeen, jotta saavutetaan kustannustehokkaasti tavoitteet. Eurooppa-neuvosto ei ottanut tarkemmin kantaa yksiköihin. Niitä koskien ehdotuksesta tulisi poistaa termi *possible*, kun yksiköitä käytetään, koskien sääntelyvakautta ja jatkuvuutta. Lisäksi Eurooppa-neuvoston päätelmissä korostettiin tekniikkaneutraaliutta, ja siellä oli olennainen viittaus biopolttoaineisiin tieliikennesektorilla. **EL** tuki **IT** ehdotuksia mikäli kansallisia vaikutusten arvioita tai tavoitteen uudelleentarkastelua ei voida lisätä ehdotukseen.

Uudelleentarkastelulauseke menee jo kovin pitkälle (**DE, LU, NL**), erityisesti 2040 tavoitteen päivittämisen kannalta, sillä se voi johtaa epävarmuuteen investoijien näkökulmasta (**LU**). Komissiolla on kuitenkin lopulta aina aloitteenanto-oikeus (**FI**). Toisaalta uudelleentarkastelulauseketta pidettiin hyvänä (**CZ, PL, EL**), sitä voitiin tukea (**EE, BG, HU**). **SI** mukaan uudelleentarkastelun tulisi keskittyä mahdollistavan kehikon vahvistamiseen eikä tavoitteiden avaamiseen. **LV** mukaan ehdotuksen tukemisen edellytys on toimiva uudelleentarkastelulauseke, jolla tavoitetta voidaan muuttaa tulevaisuuden kehityksen kannalta. **HR** mukaan selkeä uudelleentarkastelu sekä pragmaattisuus ja realismi on tärkeää. **HU** mukaan uudelleentarkastelun ei automaattisesti pidä tarkoittaa tavoitteen nostamista ylöspäin. **EL** mukaan on oltava takaovi tavoitteen tarkastelulle. **CY, PT** kiittivät luonnontuhoja koskevasta lisäyksestä uudelleentarkastelusäännöksen.

Nieluja ja LULUCF pidettiin tärkeänä, kuten myös että uudelleentarkastelussa on mukana viittaukset joustojen arvioinnista koskien nieluja (**IT, HR**). LULUCF ja luonnonnielujen roolin huomioiminen on olennaista, sillä sektorin rooli on merkittävä (**SI, EE, LV, AT, HU, HR, IE, FI, PT**). Biotalous merkitys, kuten myös äärimmäisten sääilmiöiden huomioiminen, myös liittyen maatalouteen mainittiin (**AT**). **FI** nosti esille maankäyttösektoria koskevat epävarmuudet, lisäksi korostui artiklan 11 kohdan 1 e) jossa luonnollisten nielujen rooli on huomioitu.

Sektoreiden ja välineiden välisissä joustoissa tulee poistaa sääntelyesteet koskien teknologisia nieluja, erityisesti hiilen talteenoton ja varastoinnin (CCS) kannalta, ja lisäksi jäsenvaltioiden tulee itse voida päättää miten edistää näitä kansallisesti (**IT**). **FI, SE** korostivat teknologisten nielujen merkitystä ja kannustimien luomista niille. Sektoreiden väliset joustot, erityisesti tieliikenteessä ovat tärkeitä, lisäksi tulee varmistaa vähennysten jakautuminen oikeudenmukaisesti (**SI**). Joustoja sektoreiden välillä pidettiin toimivana keinona (**EE, LV, BG, HU**), erityisesti keskeisten sektoreiden kuten energian, maankäytön ja maatalouden välillä (**LV**).

Konvergenssiin liittyen tulee katsoa kustannuksia yksittäisille maille sekä sektoreille, ja on ylläpidettävä solidaarisuutta jäsenvaltioiden välillä, huomioiden oikeudenmukainen siirtymä (**CZ, LT, HU, HR, CY**). **MT** mukaan tulee varmistaa kustannustehokkuus suhteessa per capita päästöihin. **FI** korosti kustannustehokkuuden roolia. Myös kansallisten erityispiirteiden huomioiminen on tärkeää (**CZ, SI, MT, EE, LT, HR**). Jäsenvaltio- ja sektorikohtaisen vaikutusten arvioinnin laatiminen tarvitaan (**MT, BG, HU, EL, CY**).

Rahoituksen kannalta korostui riittävän rahoituksen varmistaminen ja sen saatavuus (**CZ, EE, LT, HU, HR, MT**). Modernisaatiorahasto on tärkeä, myös päästöoikeuksilla tulisi olla vaikutusta eurooppalaisiin kotitalouksiin (**CZ**). Päästökauppatulot tulisi osoittaa jäsenvaltioille (**SI**). Maantieteellinen tasapaino on huomioitava (**LT, HU, HR**).

Sosiaalisiin olosuhteisiin liittyvien haasteiden huomioiminen ja hyväksyttävyys on tärkeää (**LT, SI, BG, HU, RO, IE, CY**), koska sosiaalinen ilmastorahasto lakkaa 2032 (**LT**).

ETS2 koskevia tulossa olevia muutosehdotuksia pidettiin erittäin hyvinä (**CZ, PL, SK, SI, EE**), mutta tähän liittyen halutaan nähdä vielä lisätoimia kuten Eurooppa-neuvostossa sovittiin (**PL**). **SK, CY** mukaan järjestelmää ei tule aloittaa 2027. **PL, SK** mukaan ETS2 sääntely yksittäisenä instrumenttina tuhoaa julkisen tuen ilmastotoimille Euroopassa. **HU** mukaan hintamekanismin muuttaminen ei ole riittävää. **RO** mukaan komission tulevat ehdotukset ovat tervetulleita, mutta on huolia ETS:n sosiaalisista vaikutuksista.

ETS1 liittyen, tulisi säilyttää päästöoikeuksien ilmaisjako (**PL**). **AT** korosti tärkeimpänä asiana houkuttelevaa investointiympäristöä teollisuudelle, jossa merkittävin tekijä on päästöoikeuksien ilmaisjaon jatkaminen päästökaupparjestelmässä vuoden 2034 jälkeen ja välttämättömänä lisäyksenä maksuttomien päästöoikeuksien asteittaiseen poistamiseen vuodesta 2026 alkaen. Tästä tulee olla selkeä kirjaus ehdotuksessa.

Energiaan liittyen nousi esille eräitä huomioita. Tulisi myös lisätä viittauksia uusiutuvaan energiaan, sillä se on energiasiirtymän keskiössä (**DE, HR, PT**). Energiasääntelyssä keskeistä on teknologianeutraalius (**SE, SK, SI, BG, HU, HR, FI**), jossa fossiilittomilla tai päästöttömillä ratkaisulla, kuten ydinvoimalla, on rooli (**SE, SK**). Toisaalta **AT** vastusti laajentamista ydinvoimaan eikä teknologianeutraaliuden tulisi olla osa energijärjestelmien hiilestä irtautumista. Jäsenvaltioiden erilaiset energiaratkaisut (**CZ**), sekä innovatiivisten teknologioiden tukeminen ja saatavuus kaikille tuotiin esille (**CZ, LT, HR**) sekä myös vetyteknologian edistämiseen jäsenvaltioissa (**CZ**). **PL** korosti myös vetyä, mutta sen lisäksi hiilen talteenottoa ja varastointia, jonka teknologinen kehitys ei etene riittävän nopeasti. Kohtuuhintaisen energian rooli on tärkeä (**LT, HU, IE, PT, CY**). **IE** mukaan 2040 tavoitteen saavuttaminen edistää fossiilisista irtautumisen lisäksi energiaturvallisuutta ja vähentää haavoittuvuutta hintashokeilta.

HR, IE, CY, CZ, LT korostivat ruokaturvan ja maatalouden sekä maanviljelijöiden huomioimista.

NL, HR ja **IE** korostivat verkkoyhteyksien ja voimalinjayhteyksien roolia.

MT, CY kiittivät saari-jäsenvaltioita koskevan kirjauksen lisäämisestä ehdotukseen.

PL nosti esille puolustussektorin roolin korostamisessa suhteessa ilmastoon.

IT mukaan EUCO päätelmissä korostettiin teknologianeutraaliutta, joten sen vuoksi on olennaista lisätä viittaus kestäviin biopolttoaineisiin tieliikennesektorilla, mitä presidentti von der Leyenin kirjeessäkin korostettiin.

DE korosti myös lineaarista päästövähennyspolkua koskien ETS:ää, jota muutetaan mikäli järjestelmän puutteet lisääntyvät.

FI mukaan kunnianhimoisen tavoitteen asettaminen vuodelle 2040 on paitsi välttämätöntä ilmastonmuutoksen torjumiseksi myös elintärkeää kilpailukyvyllä, minkä vuoksi on päästävä tänään yleisnäkemykseen. Suomi kannattaa 90 % tavoitetta vuodelle 2040. Kompromissiehdotus heijastaa hyvin maan käytön epävarmuuksia, teknologianeutraaliutta ja kustannustehokkuutta sekä kannustimia teknologisille nieluille. Artikla 6 yksiköiden käytöllä avataan merkittävä uusi luku EU:n ilmastosääntelyssä. Vaikka tämä voi parantaa kustannustehokkuutta, voivat investointimme virrata EU:n ulkopuolelle. Siksi

on oltava varovaisia, ja kaikki mahdolliset päästövähennystoimet olisi toteutettava ensin EU:ssa, ennen kansainvälisten yksiköiden käyttöä. Siksi tuemme tiukasti rajattua 3 % mahdollisuutta korkealaatuisten yksiköiden käytölle vuodesta 2036 alkaen. Uudelleentarkastelussa tasapainottaminen on haastavaa, ja epävarmuus on epätoivottu asia vihreille investoinneille. Komissiolla on kuitenkin lopulta aloitteenanto-oikeus. Kompromissiehdotus on tasapainoinen, erityisesti artiklan 11 kohdan 1 e) luonnollisia nieluja koskien.

Puheenjohtaja nosti lopulta pitkien taustalla käytyjen neuvottelujen jälkeen esille, että ilmastotavoite ei ole vain numero, vaan poliittinen päätös, jolla varmistetaan kilpailukykyä, tasapainoa ja turvallisuutta, luoden ennakoitavuutta ja investointiturvallisuutta. Yleisnäkemyksessä nettopäästövähennystavoite on 90 %. Kansainvälisiä yksiköitä voidaan käyttää *up to* 5 %, ja EU:n sisäisesti tehtävien toimien avulla vastaten 85 % EU:n omaa päästövähennystä. Artikla 6 mukaisten yksiköiden käyttö alkaa vuonna 2036, mahdollinen pilottivaihe olisi 2031 – 2036. Uudelleentarkastelulausekkeeseen lisättiin vielä mahdollisuus jäsenvaltioille 5 % lisäiselle yksiköiden käytölle. Ehdotuksessa on myös huomioitu innovatiiviset teknologiat sekä maantieteellinen tasapaino. Lisäksi ehdotukseen on lisätty myös viittaus nolla- ja vähäpäästöisiin polttoaineisiin liikennesektorilla. Ilmastolakiin on lisätty kirjaus siitä, että ETS2 järjestelmän toimeenpano lykkääntyisi vuodelta vuoteen 2028. Kyseessä on paras mahdollinen kompromissi, johon yhdessä pystyttiin. Ei ole pieni asia, että on laillisesti sitova 90 % tavoite, joka perustuu tieteesseen. Yhdessä EU:n NDC:n kanssa se on vahva peruste osoittaa globaalia johtajuutta. Uudet ilmastotavoitteet ovat välttämättömiä EU:n kilpailukyvyille.

Komissaari Hoekstra nosti esille ehdotukseen lisätyn tieliikenteessä ja rakennusten lämmityksessä käytettävien polttoaineiden päästökauppaan (ETS2) lykkäämisen. Tällä tarkoitetaan sitä, että kun ilmastolaki on lopullisesti hyväksytty, tulee saman tien voimaan ETS2 lykkääntyminen vuodelta. Lisäksi ETS2 liittyen komissio on tuomassa säädösehdotukset, koskien ETS2 hintavaihtelua, kuten von der Leyenin kirjeessä on todettu. Maininta nolla- ja vähäpäästöisistä sekä uusiutuvista polttoaineista on lisätty ilmastolakiin asioihin, jotka komission tulee ottaa asianmukaisesti huomioon valmistellessaan vuoden 2030 jälkeistä lainsäädäntökokonaisuutta. Tähän liittyen komissio on antamassa vielä tänä vuonna muutosehdotuksen koskien autojen ja pakettiautojen hiilidioksidiraja-arvoja koskevaa säädöstä. Koskien konvergenssiä, komissio noudattaa omia paremman sääntelyn periaatteitaan, ja laatii, kuten 2030 lainsäädäntöä varten, vakiintuneesti vaikutusten arvioinnin, jossa arvioidaan metodologioita ja vaikutuksia, sekä kuvataan kustannustehokkuutta ja solidaarisuutta. Lopputulos on vaikuttava, ei vain poliittisesti vaan ilmastositoumusten kannalta. Ehdotuksen kautta tuodaan tarvittavaa ennakoitavuutta järjestelmään, jota parannetaan kansainvälisesti, unohtamatta mitä EU:n sisällä on tehtävä. Komissio jättää kolme lausumaa, ensimmäinen koskien konvergenssiä, toinen koskien ETS2 -järjestelmää, ja kolmannen koskien komission yksinomaista aloitteenanto-oikeutta.

Puheenjohtaja totesi, että eurooppalaisen ilmastolain muutosehdotuksesta on saavutettu neuvoston yleisnäkemyks.

Jäsenvaltioista SK, LV, AT, HU, PL, BE, DE jättivät kirjallisen lausuman ehdotukseen. Ehdotusta ei voinut kannattaa PL, SK, HU ja CZ, lisäksi BE ja BG pidättäytyivät.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

2. EU:n panos YK:n ilmastositoumukseseen (NDC) – hyväksyminen

Puheenjohtaja esitteli EU:n panoksen YK:n ilmastositoumukseseen (NDC) tehdyt muutokset, joita ovat vuoden 2035 päästövähennystavoitteen esittäminen vaihteluvälillä 66,25 – 72,5 %, vastaavasti kuten 18.9 ylimääräisessä ympäristöneuvostossa hyväksytyssä aiekirjeessä.

Jäsenvaltiot hyväksyivät NDC:n yksimielisesti. Varsinaista keskustelukierrosta ei käyty, mutta ilmastolakia koskeneessa osuudessa monet olivat viitanneet COP30 kokoukseen Belemissä ja siihen, että EU:n ei tule mennä kokoukseen tyhjin käsin eli ilman NDC:tä.

Ilmastokomissaari Hoekstran mukaan on todella tärkeää, että EU antaa selkeän viestin kansainvälisesti erityisesti niille, joiden halutaan tekevän enemmän. NDC on hyväksytty juuri sopivasti pari tuntia ennen kuin ensimmäiset valtiojohtajat saapuvat Beleemiin.

Muut asiat

3. Metsäkatoasetus – Itävallan tiedotusasia

EU:n metsäkatoasetuksen (EU Deforestation regulation, EUDR) tarkoituksena on minimoida EU:n vaikutus metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen maailmanlaajuisesti. Asetus hyväksyttiin toukokuussa 2023, mutta joulukuussa 2024 sen voimaantuloa viivästytettiin joulukuulle 2025. Nyt keskustelussa on komission aloitteesta jälleen asetuksen voimaantulon viivästyttäminen ja yksinkertaistaminen.

AT muistutti kannattavansa EUDR:n tavoitteita ja kertoi, että EU-alueella metsien pinta-ala kasvoi vuosina 1990-2025 yhteensä 160 000 neliökilometrillä. Tämä korostaa metsäkadon riskin vähenemistä EU:n jäsenvaltioissa. EUDR:n ollessa nyt täytäntöönpanovaiheessa useat jäsenvaltiot ovat toistuvasti ilmaisseet huolensa sen aiheuttamasta oikeudellisesta epävarmuudesta ja asetuksen yleisestä monimutkaisuudesta ja hallinnollisesta vaikeudesta. Nyt kun asetuksen voimaantuloa ollaan lykkäämässä uudelleen, komissio ehdottaa kuuden kuukauden joustoa pienyrityksille. Tällaisen vähittäisen ja ennakkoimattoman etenemistavan sijaan tulisi AT mielestä pysäyttää koko asetuksen toimeenpano vuodeksi (ns. stop the clock), jotta saadaan käytyä neuvottelut tehokkaista yksinkertaistuksista suunnitelmallisesti ja tehtyä EUDR:n maakohtainen arviointi perustellusti sekä toteutetaan konkreettiset yksinkertaistamistoimenpiteet olemassa olevat järjestelmät ja raportointiratkaisut huomioiden.

Käydyssä keskustelussa useat jäsenmaat (mm. **SE, EL, LV, LT, FI, ES**) korostivat asetuksen tavoitteen eli metsäkadon vähentämisen olevan tärkeää, mutta hallinnollisen taakan pitämisen minimissä olevan yhtä lailla tärkeää. **SE, FI** muistuttivat nopean etenemisen tarpeesta ja oli pahoillaan, ettei komissio esitä riittävän tehokkaita yksinkertaistamiskeinoja uudessa esityksessään. Erityisesti artiklaan 5 liittyvät referenssinumerot ovat tarpeettoman suuri taakka toimijoille ja viranomaisille ja pitäisi poistaa kokonaan.

CZ korosti asetuksen voimaantulon lykkäyksen olevan ainoa vaihtoehto (**EL, LU, PT**). Kunhan jo tiedossa olevat tietojärjestelmäongelmat on ratkaistu, voidaan puhua tehokkaasta yksinkertaistamisesta. **EL** nosti esimerkiksi saippuan raaka-aineisiin eli saippuanuudeleihin liittyvät toimitusongelmat. **NL** piti voimassa tarkasteluvarauksen ja halusi varmistua, että kaikki uudet ehdotukset ovat syrjimättömiä eivätkä ole ristiriidassa yritysten jo tekemien investointien kanssa. **LU** korosti erityisesti yksinkertaistamistarvetta niiden toimijoiden osalta, joiden toimintaan ei liity metsäkatoriskiä, peräänkuulutti samoja kilpailusääntöjä kaikille ja halusi varmistua asetuksen WTO-yhteensopivuudesta (**SK**).

LV sanoi tukevansa **AT** aloitetta (**LT, SK, PT, HU, PL, SI**), erityisesti yksinkertaistamista ja toimeenpanon pysäyttämistä. **EE, LT, FI, IE, IT, SI** halusivat kaikille toimijoille vuoden lykkäystä toimeenpanoon. **ES** ilmaisi tukensa myös komission lähestymistavalle.

FI kiitti **AT**:tä asian esille nostamisesta ja komissiota konkreettisista yksinkertaistamishdotuksista. Asetuksen yksinkertaistaminen on tärkeää, kunhan sen ydintavoite säilyy. On huolena, että komission yksinkertaistamishdotuksista huolimatta hallinnollinen taakka jää metsäisillä mailla kohtuuttoman suureksi siitä huolimatta, että metsäkatoriski on vähäinen. Tässä vaiheessa toimeenpanon lykkääminen

kaikkien toimijoiden osalta on olennaisen tärkeää, jotta joustava toimeenpano onnistuu. Siksi AT ehdotus on hyvä tie eteenpäin. Lisäksi asiassa tulisi edetä nopeasti, koska on olennaisen tärkeää saada asiaan selkeys mahdollisimman pian (HU).

Ympäristökomissaari Jessika Roswall kiitti palautteesta ja AT:tä aloitteesta sekä muistutti, että lykäysaloite esiteltiin neuvostolle edellisessä kokouksessa, ja se on sen jälkeen ollut tiedotusasiana myös maatalousneuvostossa ja Coreperissa. Tavoitteena on vähentää toimijoiden hallinnollista taakkaa ja keventää tietokuormaa ilman haittaa asetuksen tavoitteille. Ajatuksena on, että vain toimitusketjun ensimmäinen toimija tekee asianmukaisen huolellisuuden ilmoituksen, ja pienyritykset vähäisen metsäkadon riskin maissa saavat tästä vapautuksen myydessään tuotteet suoraan EU:n markkinoille, jos tieto on jo olemassa jossakin muodossa. Tämän yksinkertaistuksen piiriin tulee kuulumaan merkittävä osa EU:n maa- ja metsätaloustuottajista. Lisäksi toimeenpanon alkua lykätään monien toimijoiden osalta jopa vuodella, ja loput saavat puolen vuoden siirtymäkauden, jona järjestelmä otetaan käyttöön eikä sen toteuttamista vielä valvota. Komissaarin mukaan AT:n esitys esittää vain uutta lykäystä muttei tarjoa yksinkertaistusta, kun KOM esitys puolestaan pitää sisällään molemmat, ja talouden toimijat kaipaavat selkeyttä ja varmuutta. KOM esitys tarjoaa jopa konkreettisia yksinkertaistamiskeinoja, ja näitä KOM esittää. Matalan metsäktoriskin maissa 95–99 % toimijoista vapautuu raportointivelvollisuudesta. Lisäksi KOM ehdottaa käytännössä nollariskikategoriaa, vaikkei sitä sellaiseksi sanota. KOM kysyi retorisesti, kuinka monella maalla metsäkadon riski on ihan oikeasti nolla, ja vakuutti esityksen olevan tasapainossa metsäkadon torjunnan ja hallinnollisen taakan välillä. Jos esitystä ei saada ennen vuodenvaihdetta hyväksyttyä, se astuu kaikessa raskaudessaan ja mahdollisine tietojärjestelmäongelmineen voimaan kaikille.